

Skal publiseres i bok om Folkeforskning utgitt av Nasjonalbiblioteket, høsten 2026

Folkeforskning i historisk befolkningsregister

Lars Holden, Svetlana Boudko, Bjørn Fjellvoll, Norsk Regnesentral

Sammendrag

Historisk befolkningsregister (HBR) beskriver befolkningen i Norge tilbake til 1801, tidspunktet for den første norske folketellingen. Det er et autoritetsregister under utvikling over alle avdøde personer i norsk, personhistorisk transkribert kildemateriale tilbake til 1801, og gjør det mulig å gjenfinne og identifisere personene i disse arkivene. Alle personene gis en unik ID, tilsvarende som fødselsnummer i dagens Folkeregister, basert på Nasjonalarkivets ID for hver personforekomst i kildene. HBR er en forskningsinfrastruktur som vil bli brukt innen et stort antall fagområder.

HBR bygges opp med maskinell lenking og i en dugnad. De viktigste kildene før 1920 er folketellinger og kirkebøker. HBR er et av Norges største folkeforskningsprosjekter der over 290 bidragsyttere (pr april 2026) lenker sammen personforekomster fra ulike kilder. Det er aktivitet nærmere 20 timer i døgnet, 365 dager i året, tilsvarende flere årsverk frivillig, gratis dugnadsinnsats. Artikkelen beskriver hvorfor og hvordan HBR kombinerer maskinell lenking og manuell dugnad.

Nøkkelord: Befolkningsregister, folkeforskning, folketellinger, kirkebøker

Innledning

Historisk befolkningsregister (HBR) beskriver befolkningen i Norge tilbake til 1801, tilsvarende som vi i dag har Folkeregisteret fra 1964. I 1801 ble den første folketellingen i Norge gjennomført med navn og alder på alle personene. HBR er under utvikling og vil gjøre det mulig å følge befolkningen i syv generasjoner, 225 år, som en utvidelse av dagens to generasjoner, 60 år.

HBR bygges opp ved å gjenfinne samme personer og familier i folketellinger, kirkebøker, emigrantprotokoller, lister med dødsfall og flest mulig andre kilder over den historiske befolkningen i Norge. Norge er et av få land der disse kildene i all hovedsak er transkribert og åpent tilgjengelige. Som en del av HBR, har Nasjonalarkivet økt og systematisert transkriberingen av disse kildene og publisert dem i Digitalarkivet. Men det vil fortsatt ta flere år før alle de sentrale kildene for periode 1801-1964 er transkribert med en tilfredsstillende kvalitet. HBR kan betraktes som en indeks til de transkriberte kildene med personopplysninger i Digitalarkivet.

Det er også en tilsvarende aktivitet med lukkede kilder der transkribering og lenking utføres maskinelt. Data fra både åpne og lukkede kilder brukes i en utvidelse av Folkeregisteret tilbake til 1801. Det gjør at vi kan kombinere data fra alle 225 årene med moderne registerdata.

For alle personene som har levd i denne perioden i Norge, gir HBR en oversikt over alle personforekomstene i kildene der denne personen og personens familie er nevnt. Tilsvarende skal HBR fra hver personforekomst i kildene, vise andre kilder der denne personen og nærmeste familie er nevnt. HBR er under utvikling og indekserer en stadig større andel av kildene. HBR gir alle personene en HBR-ID tilsvarende som personer i Folkeregisteret har et unikt fødselsnummer. Dette er basert på ID-ene, PFID, for personforekomstene i kildene i

Digitalarkivet. HBR er et autoritetsregister over befolkningen i Norge tilsvarende som ABM-sektoren har et autoritetsregister over kildekapere.

De første ideene til et historisk befolkningsregister kom fra Lars Holden overfor Nasjonalarkivet i 2004 og Kåre Bævres foredrag i Demografisk forening i 2006. Prosjektet har fått finansiering fra Infrastrukturprogrammet i Norges forskningsråd fra 2010 med Gunnar Thorvaldsen som prosjektleder og fra 2022 med Lars Holden som prosjektleder.

Det danske Rigsarkivet og Demografiske databasen ved Umeå universitet lager tilsvarende befolkningsregistre i hhv. Danmark og Sverige. Ingen av landene bruker folkeforskning i lenking. Registerne i disse landene er mindre omfattende enn HBR. Det som ligner mest på dugnadsdelen i HBR er Danish Family Searchⁱ. Det er drevet av to privatpersoner og ser ikke ut til å være i samarbeid med det danske Rigsarkivet eller forskningsmiljøer. Det finnes også et islandsk befolkningsregister som er lukket og eid av genetikksekskapet DeCodeⁱⁱ.

Neste kapittel beskriver kildene og overordnet om lenking. HBR har et åpent nettsted, Histreg, for avdøde personer i åpne kilder og er der den manuelle dugnaden utføres. Nettstedet beskrives i det tredje kapitlet. Status for lenkingen beskrives i det fjerde kapitlet. Histreg tilordner hver person en HBR-ID som er basert på PFIDene som Digitalarkivet tilordner til hver personforekomst i kildene. Vi bruker «Histreg» når det gjelder dugnaden og de åpne dataene, og ellers «HBR».

Det er et stort antall personer som arbeider med slektsforskning i Norge og lokalhistorie. Dette utføres i stor grad ved søk i kildene i Digitalarkivet og på andre nettsteder. Rekrutteringen og dialogen med bidragsytere beskrives i det femte kapitlet etterfulgt av et kapittel om hvordan bidragsyterne arbeider. Histreg er et av de største folkeforskningsprosjekter i Norge med aktivitet det meste av døgnet og utgjør flere årsverk dugnadsinnsats. Med folkeforskning menes en bred dugnad for å bygge opp en infrastruktur som brukes til forskning.

Hvordan Histreg kan få færrest mulig feillenker er et svært sentralt både innen maskinell og manuell lenking og i dialogen med bidragsyterne. Dette er temaet i syvende kapittel. Åttende kapittel beskriver hvordan det arbeides med å etablere HBR som et autoritetsregister over den norske befolkningen. Her drøftes også representativitet. Til slutt er det en oppsummering av artikkelen.

Kilder og lenking

Flest mulig kilder

De primære kildene er folketellingene, kirkebøkene og emigrantprotokollene. Digitalarkivet har også mange tematiske registre som automatisk er inkludert i Histreg. Det gjelder bl.a. skifte-, skole-, fengels- og noen helseprotokoller, flyttelister fra prester og Landsvikerregisteret. Histreg har også blitt utvidet med en rekke tematiske registre utenfor Digitalarkivet: Norsk digitalt fangearkiv (fanger 1940-1945), krigsseilere og et politikerregister fra 1814 til i dag. I tillegg inkluderes flere biografier fra Nasjonalbiblioteket; statsansatte 1867-1960 og oversikter over lensmenn, ingeniører og arkitekter. En forekomst i et slikt register behandles likt med en forekomst i en folketelling og kirkebok. For hver forekomst i et slikt register er det en lenke til personforekomsten i det tematiske registeret eller boksiden i Nasjonalbiblioteket slik at Histreg bidrar til økt bruk av disse tematiske registre. Tanken er at økt innhold gir flere innfallsvinkler til de samme personene, og at dette bidrar til bedre kvalitet og økt interesse. Normalt vil en slektsforsker konsentrere seg om kirkebøker og folketellinger. Treff i andre registre som følger

med i søket i Histreg, gir verdifull ekstrainformasjon om personene. Histreg gir IDer, PFID, til hver personforekomst i en kildene utenfor Digitalarkivet, tilsvarende som Digitalarkivet gjør for de kildene de har ansvaret for.

Et stort puslespill

HBR er et stort puslespill med 60 mill. personforekomster i folketellinger og kirkebøker i perioden 1800-1920 som skal lenkes sammen til 6,6 mill. personer. Da ser vi bort fra at dåpshandlinger er beskrevet i to ulike kirkebøker og andre kilder med personopplysninger som emigrantarkiv, dødsfall, skifterett etc. Et så stort volum av personforekomster kan bare håndteres maskinelt. Hvis en person klarer å lenke 1000 personforekomster per arbeidsdag, et antall de fleste vil mene er alt for høyt, vil det kreve 350 årsverk å lenke 70 mill. personforekomster. Det er svært krevende å lenke alt maskinelt. Det er vanlig at personer har ulikt navn, fødselsår og fødested i ulike kilder. Det er ulike tradisjoner og forskjell i kvalitet i kilder i forskjellige deler av landet, sosiale lag, alder på personen og over tidsperioden. Noen livsløp og familier er veldig komplekse, fosterbarn var vanlig og fortsatt er det mange kirkebøker som ikke er transkribert. Samtidig er det mange personer med høy kompetanse og interesse innen slektsforskning og lokalhistorie som er villige til å bidra i denne typen dugnad. Bidragsyterne til HBR kan bidra til beskrivelsen av egen familie og lokalmiljø er mest mulig korrekt i autoritetsregisteret over norske personer og i forskning av perioden. Dette er bakgrunnen for at det er valgt å kombinere maskinell og manuell lenking.

Denne artikkelen beskriver hvordan den maskinelle og manuelle lenkingen støtter opp om hverandre. I de klausulerte kildene, i stor grad etter 1920, er det flere fødselsdatoer, flere og rikere kilder og forventet høyere kvalitet på kildene, slik at maskinell lenking kan lenke hele befolkningen. Her vil det også være vanskelig med dugnadsinnsats av hensyn til personvernet. HBR er dokumentert i en rekke vitenskapelige artikler. Vi nevner spesielt Holden, Thorvaldsen og Bråthen 2012, Thorvaldsen, Sommerseth og Holden 2020, Holden, Boudko og Thorvaldsen 2022, Thorvaldsen og Holden 2023 og Holden, Boudko og Fjellvoll 2025 og 2026.

Det er brukt regelbasert maskinell lenking i perioden 1801-1920 basert på likhet i navn, fødselsår/-dato, bosted etc. Det er brukt KI til transkribering av klausulerte kilder etter 1920. Lenkingen i denne perioden vil i stor grad baseres på kilder med flere fødselsdatoer i samme familie og ved å ta utgangspunktet i folkeregisteret og arbeide seg bakover i tid. Det er et potensiale til å bruke KI på et senere tidspunkt til å øke og kvalitetssikre lenkingen i hele perioden basert på HBR-databasen som treningsdata. Det Danske Rigsarkivet bruker AI i sin lenking frem til 1923, men de metodene som de bruker så langt vil gi en vesentlig lavere lenkingsgrad enn det HBR har i dag.

Nettstedet Histreg

Nettstedet Histreg ble åpnet i 2016. Histreg er en overbygning over Digitalarkivet ved at det inneholder alle de åpne kildene i Digitalarkivet inklusive folketellinger, kirkebøker, emigrantprotokoller og dødsfall 1926-2017. Siden listen med dødsfall går nesten frem til i dag, gir det mulighet til å lenke personer som levde for få år siden. Histreg setter disse personforekomstene sammen til personsider og legger til rette for dugnad.

Et søk etter en person i Histreg utføres ved at det samme søket utføres i Digitalarkivet ved et API-kall. Et søk i Digitalarkivet viser personforekomstene i kildene som passer til søket. I Histreg kan søket også vise alle personene i søkeresultatet, dvs. at man samler personforekomstene

som gjelder samme person, istedenfor å vise hver personforekomstene i kildene enkeltvis. Søket i Histreg kan også sorteres ut fra fødselsår og alfabetisk ut fra fornavn, etternavn og navn til familiemedlemmer. I Histreg inkluderer søket også kilder som ikke er i Digitalarkivet som aviser, krigsseilere, politikere fra 1814 og statsansatte 1867-1960.

6.4 millioner personsider

Hver person har en egen personside som viser nærmeste familie, alle kildene der personen er omtalt, referanser og et fritekstfelt for en biografi eller begrunnelse av lenkingen. Figur 1 viser øverste delen av en typisk personside.

Figur 2 viser utviklingen i antall lenkede personforekomster, familierelasjoner (koblinger) og personer. Hoppene i kurvene skyldes lenker og familierelasjoner laget maskinelt og delvis nye kilder i Digitalarkivet. Den jevne veksten skyldes både maskinelle og manuelle bidrag. Vi antar at minst 90% av lenker og 99% av familierelasjoner er laget maskinelt.

Legg i personkurv
Legg i familiekurv

Einar Henry Gerhardsen

Mann
Født: 10.05.1897, Asker
Død: 19.09.1987, Oslo

Rediger persondata
Søk etter lignende personer

Foreldre og søsken

Far: [Gerhard Olsen](#), 1867 - 1949
 Mor: [Emma f. Hansen Olsen](#), 1872 - 1949
 Søsken: [Thorleif Gabriel Olsen](#), 1895 -
 Søsken: [Aslaug Solveig Olsen](#), 1899 -
 Søsken: [Rolf Ellert Gerhardsen](#), 1902 - 1971

Partner og barn

Partner: [Werna Julie Koren Gerhardsen, f. Christie](#), 1912 - 1970

[Vis lenking av familiemedlemmer](#)

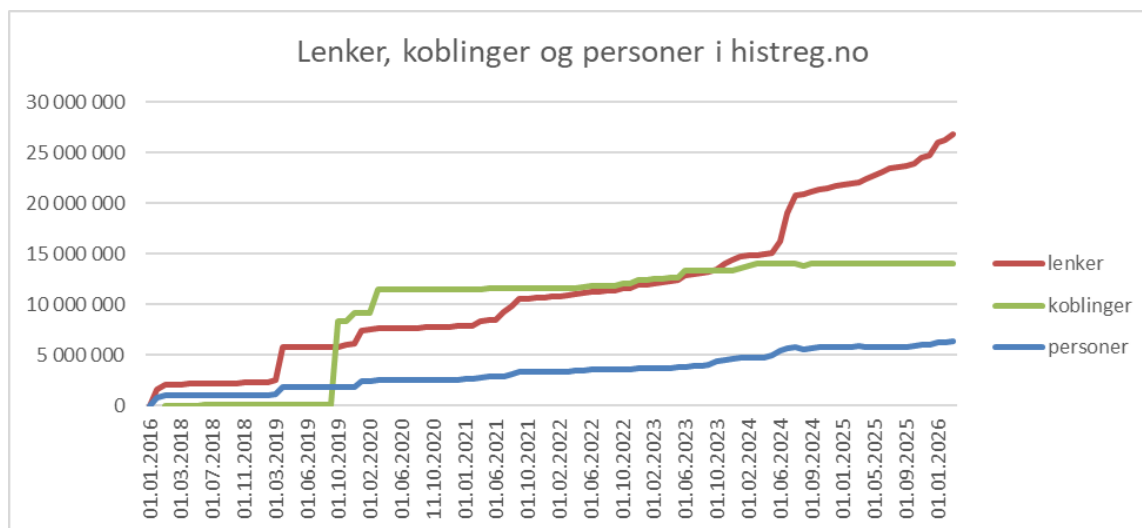
Livsløpstabell - Oversikt over kilder med personen

Nr	Dato	Kilde	PFID	Rolle	Navn	Fødselsdato	Fødested	Bosted	Fam. stil.	Sivst.	Yrke	Far/brudgom	Mor/brud
1	15.08.1897	MINI, Oslo, 1894-1902	pd00000024322960	barn	Ejnar Henry	10.05.1897						Gerhard Olsen	Emma Hansen
2	03.12.1900	FOLK, Oslo, 1900-1900	pf01037045113601		Einar Henry Olsen	1897	Asker	Kristiania kjøpstad: Lakkegaden 45	s	ug	S.		
3	01.12.1910	FOLK, Oslo, 1910-1910	pf01036392097618		Einar Henry Olsen	10.05.1897	Asker	Kristiania: Hammerstadsgate 9	s	ug	s		
4	01.10.1911	MINI, Oslo, 1898-1918	pk00000003002167	konfirmant	Einar Henry Gerhardsen	10.05.1897	Kristiania	Hammerstadgd 9				Gerhard Olsen	Emma Hansen
5	01.12.1920	FOLK, Oslo, 1920-1920	pf01073701225595		Einar Henry Gerhardsen	10.05.1897	Asker	Kristiania: Schultz" gate 3	s	ug	Veivassenarbeider*		

Figur 1. Øverste del av personsiden til Einar Gerhardsen, statsminister i 17 år. Siden viser foreldre, søsken, partner og de fem eldste kildene der han er nevnt, dåp, konfirmasjon og folketelling 1900, 1910 og 1920. Gerhardsen er funnet i 13 kilder inklusiv arrestert for en demonstrasjon, politikerregister, fange 1940-1945 og to oppslag i Aftenposten. Blå skrift er lenker til personsiden for den aktuelle personen eller kildeforekomsten i Digitalarkivet.

Funksjonaliteten i Histreg har blitt utvidet med tilsvarende ca ½ årsverk i året fra 2015. Dette medfører at Histreg er et stort dataprogram med omfattende funksjonalitet. Vi beskriver noe av den viktigste funksjonaliteten her. Muligheten til å registrere personer som ikke er med i noen kilder, tematiske registre og Min kommune er diskutert i andre kapitler.

Ved oppstarten av Histreg var det et eget prosjekt med aviser. Det ble skannet inn 0,5 mill. dødsannonser fra Aftenposten for perioden 1951-2000. Bidragsyttere kan registrere dødsannonser, ekteskap og jubileer med lenker til nettsteder som viser de historiske utgavene av avisene. Da dette ble utviklet, var det ikke egne lister med dødsfall i Digitalarkivet eller så nye kilder. Dette ga en mulighet til å inkludere en nyere kilde og dokumentere dødsfall. Siden vi bare ønsker å lenke avdøde, er det viktig å kunne dokumentere dødsfall.

Figur 2. Utviklingen i antall lenkede personforekomster, familiekoblinger og personer i Histreg i perioden 2016-2026. Koblinger er familierelasjoner og de fleste etableres maskinelt ut fra familiene i folketellingene. Familierelasjoner fra kirkebøker kommer i tillegg.

Statistikk og status

Tabell 1 gir en oversikt over lenkingsstatus mellom alle de åpne nasjonale folketellingene. Hver rad er estimert ut fra lenkingen fra folketellingen nevnt i første kolonne. Hvis vi ser bort fra personer som er nevnt flere ganger i folketellingen og emigrasjon og immigrasjon, vil matrisen være symmetrisk.

Folketelling	1801	1865	1875	1891	1900	1910	1920
1801	--	18 %	18 %	14 %	0 %	0 %	0 %
1865	20 %	--	72 %	60 %	56 %	58 %	57 %
1875	18 %	70 %	--	55 %	49 %	50 %	49 %
1891	11 %	59 %	57 %	--	63 %	63 %	61 %
1900	0 %	56 %	51 %	64 %	--	78 %	73 %
1910	0 %	58 %	51 %	63 %	78 %	--	86 %
1920	0 %	57 %	50 %	60 %	72 %	85 %	--

Tabell 1. Andelen av personene som levde i to folketellinger og som er lenket mellom disse folketellingene. Hver rad er estimert fra denne folketellingen.

Vi ser at 85% av befolkningen som levde i perioden 1910 til 1920 er lenket mellom disse folketellingene. Det tilsvarende tallet er 78% mellom 1900- og 1910-folketellingene, 64% mellom 1891- og 1900-folketellingene, 57% mellom 1875- og 1891-folketellingene og 70% mellom 1875- og 1865-folketellingene.

Tabell 2 viser andelene av personforekomstene i de ulike kildene for de lenkede personene når vi tar utgangspunkt i forekomstene fra folketellingene. Vi ser at personer i folketellingene 1801 i stor grad bare er lenket til kirkebøker og spesielt dåp. For de andre folketellingene er det i størst grad lenket til andre folketellinger, inkl. lokale folketellinger. Dette skyldes at de maskinelle lenkene i stor grad har lenket mellom folketellingene. Det store volumet av kildeforekomster er i kirkebøkene og vi antar andelen lenker til kirkebøkene vil øke. For mange personer er man avhengig av å lenke til kirkebøker for å kunne etablere sikre lenker mellom folketellingene. Vi ser at 0,09% av lenkene er til emigrasjonslister, 0,06% av lenkene er til skifterett, 0,08% til inn- og utflyttingslister ført av presten og 0,13% av lenket til kilder som ikke er i Digitalarkivet. Det er omtrent 4 lenker per personforekomst slik at vi kan multiplisere de foregående små prosentene med 4 for å finne gjennomsnittlig antall personforekomster som er lenket til disse kildene, per person i de nevnte folketellingene.

Folketelling	Folketellinger	Dåp	Konfirmasjon	Vielse	Begrav	Død+div	Emigrasjon	Skifterett	Utflytting	Innflytting	Ikke DA	Annet
1801	26 %	44 %	6,4 %	13,8 %	7,1 %	0,2 %	0,02 %	0,69 %	0,12 %	0,08 %	0,00 %	1,18 %
1865	59 %	26 %	5,5 %	6,8 %	2,1 %	0,8 %	0,07 %	0,03 %	0,07 %	0,05 %	0,01 %	0,26 %
1875	59 %	26 %	4,9 %	6,6 %	1,8 %	1,4 %	0,07 %	0,02 %	0,06 %	0,04 %	0,02 %	0,19 %
1891	57 %	27 %	4,8 %	6,7 %	1,7 %	2,9 %	0,10 %	0,02 %	0,05 %	0,03 %	0,04 %	0,13 %
1900	56 %	26 %	4,4 %	6,8 %	1,6 %	4,6 %	0,11 %	0,02 %	0,04 %	0,03 %	0,11 %	0,10 %
1910	54 %	27 %	3,9 %	7,1 %	1,4 %	6,9 %	0,10 %	0,03 %	0,02 %	0,02 %	0,21 %	0,09 %
1920	51 %	28 %	3,6 %	7,6 %	1,4 %	7,9 %	0,10 %	0,06 %	0,02 %	0,02 %	0,30 %	0,08 %
Snitt	54 %	28 %	4,5 %	7,4 %	2,0 %	4,3 %	0,09 %	0,07 %	0,05 %	0,03 %	0,13 %	0,20 %

Tabell 2. Andel av personforekomstene som er fra ulike kilder når vi tar utgangspunkt i personforekomstene i hver av de store folketellingene. Kategorien av kilder er folketellinger, kirkebøker (dåp, konfirmasjon, vielser og begravelser), dødsfall og diverse (personforekomster som starter med «pc» i Digitalarkivet), emigrantlister, skifterett, utflytting og innflytting til sognet skrevet av presten, kilder som ikke er i Digitalarkivet (aviser, fanger, politikere, krigsseilere og noen flere tematiske registre) og andre personforekomster.

En stor andel av lenkene til andre kilder enn folketellinger og kirkebøker er laget av bidragsytere og viser noe av prioriteringene til bidragsyterne. Selv om prosentene er små, er antall lenkede personforekomster stort, og den tilsvarende dagnadsinnsatsen er betydelig. I databasen er det et stort antall personer som bare er lenket mellom personforekomster i kirkebøker. De kommer ikke med i tabell 2, men er inkludert i nederste linje i tabell 3. Det er lettere å lenke mellom forekomster i kirkebøker og mellom forekomster i folketellinger fordi kildene er likere.

Lenking av ulike typer kilder

Antall lenkede forekomster fra ulike typer kilder er vist i tabell 3. De syv øverste linjene i tabell 3 viser forekomstene som er lenket til de store folketellingene. I åttende linje er det et anslag over lenkede personforekomster fra kirkebøker som ikke er lenket til de store folketellingene. Tabellen viser at det er 13,4 mill. personforekomster i de store folketellingene og 10,6 mill. av disse er lenket (75 %), vist i kolonne 2 og 3. De etterfølgende kolonnene viser at i tillegg er det lenket til 0,8 mill. forekomster i andre nasjonale og lokale folketellinger, 14,5 mill. hendelser i kirkebøker, 1,2 mill. hendelser blant døde og 0,14 mill. hendelser i andre kilder. Det er omtrent 5,5 mill. personforekomster i kirkebøker som ikke er lenket til de store folketellingene slik at totalt antall lenkede personforekomster er 27,2 mill. (pr. mars 2026). Vi ser at det for 1910 og 1920 er lettere å lenke til kirkebøker fordi vi har fødselsdato i disse folketellingene og disse i større grad er med i listen med dødsfall fra 1928. Personforekomster i 1920-folketelling er i

større grad lenket til lokale folketellinger etter 1920, mens forekomster i 1891-folketellingen i større grad er lenket til bytellingen i 1885.

Vi vil aldri bli helt ferdig. Antall personforekomster er for stort og for mange kilder har få opplysninger og for mange feil, til at det er mulig å lenke med tilfredsstillende kvalitet. Vi regner med en betydelig vekst i lenkingsgrad de neste 5 årene og så en saktere vekst så lenge det er bidragsyttere. Vi har en rekke kommuner der over 90 % av befolkningen som levde i 1910-1920 og over 85 % av befolkningen som levde i 1900-1910 er lenket mellom disse folketellingene. Når vi lenker i alle kommunene samtidig, vil vi klare å lenke en større andel av de som flytter og oppnå høyere lenkingsandeler. En analyse av tilfeldige personer som ikke allerede var lenket, viser at det er mulig å oppnå minst 94 % lenkingsgrad mellom 1910 og 1920-tellingene. Av de resterende 6% var 1/3 i utlandet (Holden, Boudko og Fjellvoll 2025). Det er en stor forskjell å lenke i hele landet sammenlignet med hver bygd for seg. Prosentene for lenking i de beste kommunene i dag indikerer realistisk mål i alle kommuner som ikke har betydelig migrasjon. I Finnmark er kildene dårligere, og det er betydelig migrasjon som gjør det mer utfordrende i dette fylket enn i resten av landet.

Folketelling	Hele folket.	Lenket folket.	Andre folket.	Kirkebøker	Dødsfall	Andre	Sum lenket
1801	884 000	65 000	215 000	1 107 000	1 000	25 000	1 413 000
1865	1 702 000	1 038 000	33 000	766 000	10 000	12 000	1 859 000
1875	1 813 000	1 376 000	72 000	864 000	24 000	10 000	2 345 000
1891	2 001 000	1 582 000	103 000	1 089 000	75 000	12 000	2 859 000
1900	2 316 000	1 894 000	75 000	1 310 000	168 000	15 000	3 462 000
1910	2 475 000	2 307 000	99 000	1 723 000	382 000	24 000	4 536 000
1920	2 743 000	2 321 000	137 000	2 125 000	493 000	42 000	5 118 000
Sum	13 933 000	10 582 000	734 000	8 984 000	1 152 000	140 000	21 593 000
Ikke folket.		0	100 000	5 500 000	31 000	0	5 631 000
Sum	13 933 000	10 582 000	834 000	14 484 000	1 183 000	140 000	27 224 000

Tabell 3. Antall lenkede personforekomster av ulike typer ved å ta utgangspunkt i hver av de store folketellingene. Nest nederste linje er et estimat for andre lenkede personforekomster.

Dialogen med bidragsyttere

Rekruttering til dugnaden

Den største norske foreningen, Slekt og Data, har 11.000 medlemmer spredt over hele landet. Dette er personer som i stor grad kjenner de ulike kildene. En av de vanligste aktivitetene i Slekt og Data er manuell transkribering av kilder. Det er dermed et godt rekrutteringsgrunnlag for frivillige med høy kompetanse til å bidra i Histreg. I tillegg er det tre store kommersielle amerikanske firmaer som har et stort antall abonnenter i Norge. Disse firmaene har bistått Nasjonalarkivet med gratis transkribering i utlandet av et stort antall kilder mot å få en kopi av kildene i en begrenset periode. Det er vesentlig dårligere kvalitet på denne transkriberingen enn den som gjøres av norske frivillige i en dugnadsinnsats. Transkriberingen som er utført i utlandet, skal dermed gjennomgås på nytt, men det er et omfattende arbeid som tar tid. Den er likevel meget nyttig fordi det gir oss mulighet til å lenke disse kildene nå.

Landslaget for lokalhistorieⁱⁱⁱ er en paraplyorganisasjon for lokalhistorielag. Det har 381 medlemslag med til sammen 72 000 enkeltmedlemmer. Lokalhistoriewiki^{iv} har en oversikt med 417 lokalhistorielag. Det er dermed stor interesse for slektsforskning og lokalhistorie.

Det er brukt lang tid på å rekruttere bidragsytere til Histreg fra nettstedet ble etablert i 2016. Det er skrevet en rekke artikler i tidsskrifter for slektsforskere, holdt flere foredrag i slektsforeninger, lokalhistorielag og nasjonale samlinger, presentasjon på Slektsforskerdagen hvert år i Oslo og flere intervjuer på lokal og nasjonal radio. Nasjonalbiblioteket har en avdeling for lokalhistorie som er med i prosjektet og har et nært samarbeid med mange lokalhistorielag. De har også holdt en rekke kurs i bruk av Histreg. Flere av personene som bidrar i dugnaden, har holdt egne kurs i Histreg for sine lokalmiljøer. Vi har inntrykk av at de fleste som arbeider mye med slektsforskning og lokalhistorie, kjenner til Histreg og bruker det i sitt slektsarbeid. Vi regner dermed med at det er et meget stort antall brukere av nettstedet Histreg, men noe mindre enn Digitalarkivet. Antall bidragsytere i dugnaden har økt jevnt siden starten i 2016, men er få i forhold til antatt antall brukere av Histreg.

Debattforum i Nasjonalarkivet

En av de aktive bidragsyterne, Kjell Inge Tomren, bad om at det ble etablert et debattforum med bidragsytere. I mars 2024 etablerte han HBR og Histreg som et eget tema i Nasjonalarkivets debattforum. Her er det i snitt flere innlegg i uken, med spørsmål om bruk, forslag til funksjonsforbedringer, ros, kritikk og problemer med lenking av enkeltpersoner. Ansvarlige i Histreg og en moderator fra Nasjonalarkivet svarer raskt på alle spørsmål og gir informasjon om ny funksjonalitet og hendelser knyttet til driften av nettstedet. Dette debattforumet har bidratt til at utviklere og bidragsytere bedre har skjønnet hverandre. Det har blitt prioritert funksjonsendringer som er viktige for bidragsytere. Det har også økt antall manuelle bidrag til Histreg. Kommentarene til Histreg, alt fra feil, erfaring med bruk og forslag om ny funksjonalitet, er så omfattende at vi kan si at utviklingen av Histreg er basert på masse-testing.

Det er også en aktiv dialog med bidragsytere på epost, med i snitt flere eposter per dag. De fleste forespørsler er hjelp til lenking av enkeltpersoner, og hvordan man skal håndtere feil i kilder eller transkribering av kilder.

Hvordan arbeider bidragsyterne

Det utføres manuell lenking i Histreg omtrent 20 timer i døgnet 365 dager i året. Samlet bidrag utgjør flere årsverk. De som arbeider med slektsforskning og lokalhistorie, er interessert i å finne ut mere om vår historie og å formidle denne til andre. Det er flere fordeler ved å gjøre dette i Histreg:

- Arbeidet blir tilgjengelig for alle andre og man kan arbeide sammen. Nå er det ofte mange slektsforskere som ser på de samme historiske personene uavhengig av hverandre og de fleste historiske personer blir ikke analysert av noen. Registeret følger alle personene og er ikke begrenset av én bygd eller én familie.
- Det arbeides direkte med kildene slik de er transkribert i Digitalarkivet. Det medfører at brukerne søker mer i kildene og av og til oppdager informasjon de ikke forventet å finne og dermed heller ikke ville søkt etter. Det kan være barn som døde tidlig eller er utenfor ekteskap, et midlertidig bosted eller reise, registrert i en avis eller tematisk arkiv som lensmenn, landssvikerregisteret eller fengsel. Å arbeide direkte med kildene letter arbeidet, dokumenterer funnene, utvider kildegrunnlaget og øker kvaliteten.
- Når det arbeides med hele landet, fanger man opp personer som flytter én gang eller er på reise store deler av livet og personer på avveie. Personer på avveie er et kjent begrep innen slektsforskning. Det er personforekomster i kilder som er på helt andre steder enn

man forventer dem. Det kan være personer på reise. Når man kommer over slike personforekomster, anbefales det å lenke disse personforekomstene til personforekomster der man forventer å finne personen. Når det arbeides med hele landet, skal alle personene være registrert i hver livshendelse og hver folketelling fra fødsel til død eller emigrasjon.

- Det er lett å se endringer i navn, fødselsdato, etc. og alle familiemedlemmer når man ser data fra alle de ulike kildene på samme side. Det gjør det lettere å håndtere at persondata varierer mellom kildene, og det gjør transkriberingsfeil mindre kritiske og lettere å oppdage. Det gjør det lettere å forske på kildene, f.eks. finne ut hvor vanlig det er at fødselsår for samme person varierer mellom kildene.
- I «Min kommune» kan bidragsytere velge en kommune og folketelling og få en liste med personer og familier som ikke er lenket til andre kilder. Det gjør at bidragsytere kan arbeide mye mer effektivt fordi det er lettere å finne personer som det skal arbeides med. Det bedrer også representativiteten ved at bidragsytere lenker tilfeldig personer i motsetning til personer ut fra f.eks. egne aner, etternavn eller yrker.
- Histreg kan være et egnet verktøy for å lage en bygdebok der én person alene eller flere personer i samarbeid lenker flest mulig personer i bygda. Disse bidragsyterne kan få egen statistikk for sin kommune med oversikt over alle lenkene mellom folketellingene i kommunen.
- Det gir arkiver, som politikerregisteret fra 1814, en merverdi fordi vi kan finne ut mer informasjon om hver enkelt person og for eksempel analysere i hvor stor grad nye politikere har forfedre som var politikere. Tilsvarende gjelder for alle andre yrker og helt andre typer arkiver.
- HBR er et autoritetsregister som på en enkel og presis måte beskriver alle personer som har bodd i Norge. Det er lett å referere til en person ved å bruke HBR-ID eller URL-lenke til personside fra egen slektsoversikt, bygdebok, vitenskapelig artikkel og alle andre tekster. Man kan dermed ha sin egen personoversikt og samtidig ha en enkel referanse til alle personforekomstene i kildene der personene er omtalt.
- Med en samlet oversikt over hele befolkningen er det mulig å analysere hele befolkningen og kildene på nye og mer presise måter som migrasjonen lokalt og nasjonalt, sosiale og geografiske forskjeller, folkehelse og sykdommer, navnetradisjoner og kvaliteten av kilder ved at vi kan følge hver enkelt person.

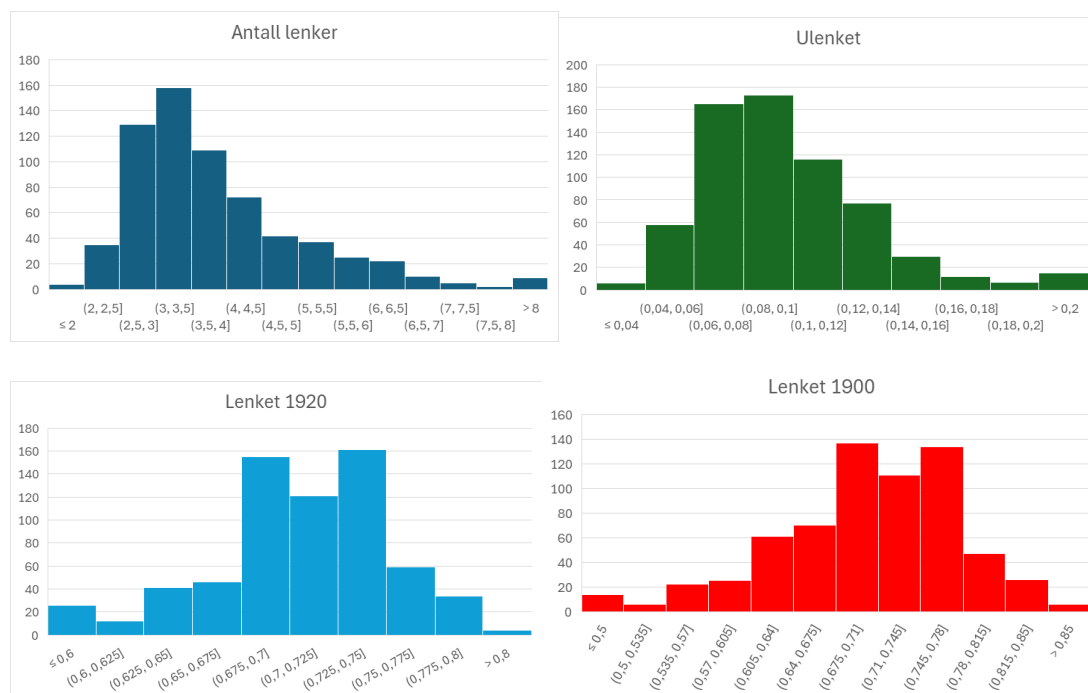
De fleste aktive slektsforskere vil trolig like å ha sin private slektsoversikt der man har full kontroll, i tillegg til oversikten på Histreg. Mange slektsprogrammer er basert på slektsoversikter på GEDCOM-filer. Disse har normalt ikke spesifisert personene med PFIDer. Da er det ikke mulig å lese lenker inn i Histreg. Foreløpig er det ikke prioritert at brukere selv skal kunne laste ned mye data fra Histreg eller få visuelle presentasjoner av slektstrær. Histreg skal begrenses til åpne data om avdøde personer. Vi ønsker derfor på det nåværende stadium å ikke inkludere data fra DNA-analyser dersom resultatet ikke er kjent offentlig. Men vi ønsker at slik informasjon sendes til histreg@nr.no slik at vi har en mest mulig samlet oversikt.

I februar 2025 ble Min kommune utvidet til også å lage lister over sannsynlige feillenker. Bruker kan velge kommune og folketelling, og programmet finner sannsynlige feillenker basert på døpt eller begravet flere ganger, flere ganger i samme folketelling, stor forskjell i fødselsår og uvanlig livsløp. Tilsvarende er det advarsler på personsider der en algoritme mistenker feillenking. Vi

ber bidragsyterne gå igjennom disse personene. Hvis lenkingen er riktig, bes bidragsyteren om å markere lenkingen av personen som sikker slik at personen ikke på nytt foreslås som mulig feillenket. Markering som sikker anbefales for alle lenker der det er grunn til usikkerhet som variasjon i navn, fødselsår, fødested og flere ganger i samme folketelling. Det reduserer muligheten for at andre, manuelt eller maskinelt, fjerner lenken senere. Histreg har også egne lister med personer som sannsynligvis er feillenket. Bidragsytere bes sjekke disse personene, rette opp eventuelle feil eller markere som sikker i tilfelle lenkingen er riktig og personen kan fjernes fra listen. Vi forventer at dette bidrar til økt oppmerksomhet på kvalitet og at antall feillenker avtar.

Variasjon i lenkingsgrad mellom kommuner

Den viktigste aktiviteten til bidragsytere er å lenke enkeltpersoner mellom ulike kilder og etablere familierelasjoner. De fleste bidragsyterne er opptatt av egen slekt. Men det er også mange personer som lenker hele kommuner. Figur 3 viser variasjonen i lenkingsgraden blant 659 kommunene i 1910-folketellingen. Detaljer lenkingsstatistikk for hver kommune fins på Histreg^v. Det er ca 100 kommuner som har over 4 lenker per personforekomst i kommunen (pr mai 2025). Det er en indikasjon på at noen må ha arbeidet spesielt med denne kommunen. De aller fleste kommunene har mellom 5% og 15% av personforekomstene som ikke er lenket til andre personforekomster, mellom 65% og 75% av personforekomstene er lenket til 1920-folketellingen inkl. de personene som ikke levde 10 år senere og 55% til 80% er lenket til 1900-folketellingen av de som levde i 1900.

Figur 3 Variasjonen i lenkingsandelen mellom 659 kommuner i 1910 folketellingen. Øverst til venstre vises antall lenker per person (Variasjon 2 til 8), øverst til høyre antall personer som ikke er lenket til kilder (variasjon 0,04-0,2), andel av personene som er lenket til 1920 (inkl. personer som ikke levde i 1920, som er ca 10%, variasjon 0,6-0,8) og andel av personene som er lenket til 1900-folketellingen av personene som levde i 1900 (variasjon 0,5-0,85).

Feil i transkriberte kilder og feillenker

Feil i transkriberte kilder

Nasjonalarkivet ønsker kildetro transkribering, dvs. at det skal gjengis det som står i kilden uten å korrigere for det man mener må være en feil. Det er naturlig at data om en person som navn, fødselsdato/-år og fødested varierer mellom ulike kilder. I tillegg er det et betydelig omfang av transkriberingsfeil både i enkeltfelt og systematisk. I Holden, Boudko og Fjellvoll 2025 estimeres at det er 14 % feil fødselsdato i folketellingen 1910 og 17 % feil fødselsdato i folketellingen 1920. Her vises også at det oftere er feil i fødselsdato for eldre personer og i Troms og Finnmark.

Flere av kildene har så lite opplysninger, spesielt emigrantprotokoller, begravelser og personer som bor uten familie og med vanlige navn, at det ikke er grunnlag for sikker lenking. Gjennomgående er også kvaliteten i kilden dårligere for personer som bor alene og uten fast bosted. I tillegg er det betydelig omfang av feil i kilder og transkriberinger. En liten andel av kildene er mistet.

I Histreg er det i dag ikke mulig å overprøve familieforhold i en kirkebok, for eksempel foreldre i en dåp. Det fins en del tilfeller der disse familieforholdene ikke er riktige, f.eks. ved feilføringer i kirkeboken, transkriberingsfeil og at for eksempel far skal være stefar i en konfirmasjon. Det skal derfor etableres en mulighet til å overprøve dette. Dette vil redusere antall feil i familieforhold vesentlig. Familieforhold fra folketellinger kan endres av bidragsyttere i Histreg.

Feillenker

Å sikre kvalitet i lenkingen i Histreg er svært viktig og et sentralt tema i dialog med bidragsyttere og brukere av Histreg. Det er et gjennomgående tema i diskusjoner i Nasjonalarkivets forum. Slektsforskere har egne databaser, og de fleste er meget opptatt av å ha en høy kvalitet i sin database. Samtidig vet vi at det er mange feil i store databaser med mange bidragsyttere. Feilene skyldes flere forhold; at det er for lett å kopiere egne og andres feil, manglende nøyaktighet, ønske om å få en størst mulig database som medfører at kvalitetskravene senkes og at feil i liten grad blir rettet opp senere.

Også i Histreg er det feillenker, laget både ved maskinell og manuell lenking. Målsetningen er å dekke hele befolkningen, og da kan det ikke settes for store krav til hver lenke. Det er vanskelig å anslå andelen feil når det ikke er en fasit. Tester der man finner andelen av personer som har flere personforekomster i samme folketelling korrigert for det antallet som skal være registrert flere ganger, tyder på at det er omtrent 1% feillenker. Dette estimatet varierer over tid og geografisk. Det er vanskelig og tidkrevende å hindre at algoritmer gir mindre enn 1 % feil, spesielt fordi dataene varierer geografisk, sosialt og over tid. I tillegg er det vanskelig å unngå feil og uønskede resultater i dataprogrammer som bare kjøres en eller noen få ganger, og hvor det er vanskelig å sjekke resultatet.

Arbeidet med å redusere antall feillenker

Manuelt lages det også feil. I januar 2025 identifiserte UiT/HistLab 1300 mulige feillenker laget manuelt. For hver mulige feil ble det identifisert bidragsyter. De 20 bidragsytterne med flest mulige feil fikk en epost med en liste over de mulige feilene de hadde laget. Dette varierte fra 15 til 150. De aller fleste av disse svarte på eposten, og alle som svarte, var veldig fornøyde med tilbakemeldingen. De fleste rettet opp ut fra listen og la ved en detaljert liste der de redegjorde

for hver mulige feil. Omtrent 20% av de mulige feilene viste seg å være riktig lenket. Grunnen til at algoritmen reagerte, var ofte transkriberingsfeil eller spesielle forhold for den aktuelle personen. Vanligste lenkefeil var at søsken med samme navn var lenket sammen. I mange tilfeller hadde bidragsyteren splittet opp en person som var en sammenslåing av flere personer, og ikke tatt ansvar for alle personene etter oppsplittingen. Det var også helt uforståelige feil som vi ikke vet hvordan kan ha oppstått. Undersøkelsen viste at alle større bidragsytere til Histreg arbeider veldig grundig, men at dette ikke utelukker feillenking.

Histreg er laget slik at det er grunn til å tro at andel feil er mindre enn i andre databaser laget av mange personer. Personprofilene i Histreg bygges opp ved å knytte sammen personforekomster i kilder. Som oftest er det lett å se om personforekomstene i kildene utgjør et sannsynlig livsløp. Dermed er det vanligvis lett å se om det er feil på en personside. Fra januar 2026 er det en advarsel på personsider der en algoritme mistenker feillenking. Bidragsytere bes sjekke lenkingen og enten markere som sikker eller delenke. Mars 2026 ble det lagt inn at bidragsytere kan «låse» sider for å hindre at algoritmer endrer sider de har arbeidet mye med. Det gjør det også lettere at vi skal lenke hele befolkningen og at kildene er nær komplette. Det innebærer at alle personer skal være registrert i dåp, konfirmasjon, alle folketellinger og begravelse eller emigrasjon. I tillegg registreres personer i vielser, ofte er far til brudeparet også nevnt, og som foreldre i dåp og konfirmasjon. Hvis en personforekomst er lenket til feil person, vil ikke informasjonen passe sammen med den andre informasjonen om denne personen og personforekomsten vil mangle ved en annen person. I tillegg arbeides det systematisk, manuelt, maskinelt og i kombinasjon, med å finne feil og fjerne disse.

Utvidelsen av Min kommune til å lage lister med mulige feil, redusere antall feil betydelig. Her kan bidragsytere bidra til å rette opp feil. Det har også en preventiv effekt med større oppmerksomhet knyttet til feillenking. Jevnlig gjennomløpes databasen av algoritmer som identifiserer mulige feil. Disse mulige feilene blir enten rettet opp maskinelt eller lagt i lister som man ber bidragsyterne om å sjekke manuelt. Lenkingsandelen er nå så høy at videre lenking bidrar til å redusere feilene. Når bidragsytere leter etter manglende personforekomster for en person, vil denne ofte være feillenket til en annen person.

Arbeidet med å redusere antall feil består av følgende deler: forsiktighet ved maskinell lenking, grensesnitt for manuell lenking som begrenser antall feil, advarsel på personsider der en algoritme tror det er feillenking, lenker kan markeres som sikre, at det skal etableres mulighet til å overprøve feil familierelasjoner i kirkebøker, at feil fjernes med jevnlig maskinell gjennomgang av databasen, manuell fjerning av feil i Min kommune og lister med mulige feil som bidragsytere bes om å sjekke. Det er også flere planlagte utvidelser av Histreg for å bedre registeret og gjøre det mer attraktivt for bidragsytere.

Autoritetsregister og representativitet

HBR er et autoritetsregister for historiske personer i Norge som vi ønsker skal benyttes i flest mulig sammenhenger. HBR gir derfor hver person en HBR-ID basert på IDen til personforekomsten i kilden.

I vitenskapelige og populære artikler innen historie omtales ofte enkeltpersoner fra den vanlige befolkningen. For lesere kan det være vanskelig å gjenfinne personen. HBR gir forfatterne en mulig til å dokumentere personer på en vesentlig bedre måte ved å bruke HBR-ID og dermed tilfredsstillende kravene til vitenskapelig dokumentasjon. Det gir leseren mulighet til å finne ut mer

om personen. Histreg er både et egnet verktøy til å finne kilder om en historisk person og en enkel mulighet til å dokumentere dette overfor andre.

I Nasjonalarkivet forum, Slekt og Datas Slechtsforum og en rekke andre netttora, er det ofte spørsmål om å finne enkeltpersoner. Det er mange kompetente personer som er raske til å svare. Denne informasjonen er imidlertid vanskelig å gjenfinne i ettertid, selv med dagens internettsøk. Denne hjelpen blir dermed en ferskvare, ikke en permanent dokumentasjon. Ved å registrere informasjonen i Histreg, vil informasjonen være lett tilgjengelig senere for alle som er interessert i denne personen.

Histreg har over 21 000 referanser med lenker til andre nettsted med utfyllende informasjon om personene i Histreg. Det er mulig å referere til omtale av en person i f.eks. Wikipedia, eidsvollsmennenes etterkommere, en bygdebok eller en ikke-transkribert kirkebok. Dette registeret kan også brukes motsatt vei, til å finne en person. Det er ikke alle personer som er lett å finne i et søk ut fra navn. Noen eksempler:

- eidsvollsmennene som er registrert komplett.
- personene i Edwards Hoems historiske bøker er inkludert i registeret under «Hoem, Edvard <navn>».
- personer i bestemte kilder som en bygdebok eller utenlandsk kilde slik at brukere lettere blir kjent med kilden og vet hvordan man lettere skal finne personer i denne. Disse skal fortrinnsvis stå alfabetisk etter geografisk sted slik at det er lettere å finne i registeret.

Det er ikke meningen at Histreg skal erstatte andre oversikter. Det er ønskelig at Histreg er bindeleddet mellom ulike kilder, som et autoritetsregister. I eksemplet med Hoems bøker hadde et lokalhistorielag funnet de omtalte personer i folketellinger og kirkebøker. Men det er få personer som ville finne denne omtalen på lokalhistorielagets nettsider. Referansen i Histreg har en referanse til lokalhistorielaget og til personsiden for de omtalte personene. På denne måten blir det lettere å få oversikt over de omtalte personene i Hoems bøker og lokalhistorielaget får anerkjennelse for sitt bidrag. Hvis man ikke selv klarer å legge inn slike registreringer i Histreg, kan det sendes epost til histreg@nr.no eller be om hjelp i Nasjonalarkivets forum.

På personsiden i Histreg er det mulig å skrive en kort tekst om personen. Det kan forklare lenkingen eller gi en kort beskrivelse av livsløpet til en person. Det er en lett måte å dokumentere de viktigste delene av livsløpet til nære forfedre mens noen fortsatt husker dette.

På forsiden av Histreg er det lister med kjente personer slik at det skal være lett å finne disse personene. Disse fungerer også som eksempelsider for nye brukere som ikke umiddelbart kommer på et navn de ønsker å søke etter.

Det vil være personer man av ulike grunner ikke finner i kildene. Det kan f.eks. være et slektsledd som var i utlandet, et ønske om å knytte sammen to familier med felles stamforeldre på 1700-tallet eller personer som av en eller annen grunn ikke fins i kildene. Derfor er det lagt inn muligheten til å registrere enkeltpersoner uten å vise til en kildeforekomst. Det er mulig å etablere familielenker til slike personer som for alle andre personer i Histreg.

Bruk av Histreg

Det er ikke etablert noen logging av bruk av Histreg, bare registrering fra bidragsytere. Vi vet derfor lite om bruken av Histreg. Fra dialog med slektsforskermiljøer vet vi imidlertid at svært

mange bruker Histreg i sin egen slektsforskning. Høsten 2025 ble Histreg overbelastet av bruk med over 200.000 kall i timen og Histreg stod for over 70% av aktiviteten i Digitalarkivet. Det meste av denne aktiviteten har vært søkeroboter. For å begrense dette har det midlertidig vært nødvendig å bruke teknologi som sjekker om brukeren er et menneske. Også etter dette ble innført, er bruken meget omfattende, men innenfor kapasiteten på Digitalarkivets servere. Disse tiltakene hindrer imidlertid også at Histreg er tilgjengelig for søkemotorer. Som et autoritetsregister bør det være tilgjengelig for søkemotorer, og det arbeides med å løse problemet. Foreløpig har vi sett lite til bruk av HBR-IDer som dokumentasjon i tekster, bortsett fra som lenke fra ulike nettsteder. Men det vil trolig ta litt tid å endre en kultur for dokumentasjon innen historie.

Representativitet

Det er antatt at folketellingene og kirkebøkene er nær komplette, dvs. alle hendelser er registrert, men vi vet lite om hvor store manglene er. Det er kjent at det er personer som ikke ble registrert i folketellingene av ulike årsaker, antagelig hovedsakelig personer uten fast bopel eller personer som ikke ønsket å bli registrert. Når HBR oppnår meget god dekning, kan det være et egnet verktøy til å analysere kompletthet i disse kildene ved å se andelen av personene vi ikke finner i alle kildene som de burde vært registrert i. Tilsvarende vil vi få mer presise estimater på antall personer som forekommer flere ganger i samme folketelling.

Det er kjent at et lite antall kilder er mistet. Det er ikke utarbeidet noen komplett liste foreløpig. På forsiden av Histreg^{vi} er det lenket til et dokument som viser kjente mangler.

Det er ønskelig at Histreg har best mulig representativitet i forhold til befolkningen. I et register som skal dekke hele befolkningen og baserer seg på kilder som er nær komplette i forhold til befolkningen, er dette imidlertid et mye mindre problem enn der det gjøres utvalg. Det er vist (Holden, Boudko og Fjellvoll 2025) at overrepresentasjon av enkelte grupper som høyere sosiale lag, ikke er et problem. Hvis lenkingsgraden i hele befolkningen er 80 %, vil det ikke påvirke for eksempel estimater for levealder eller mobilitet om enkelte grupper av befolkningen er lenket 90 %. Underrepresentativitet av mindre grupper kan være et problem. Det vil ikke påvirke for eksempel estimat at gjennomsnittlig levealder, men kan påvirke forhold som gjelder en liten gruppe av majoritetsbefolkningen der den mindre gruppen er atypisk. For eksempel vil underrepresentasjon av grupper som er uten fast bolig, kunne påvirke estimat for mobilitet eller barnedødelighet. Folketellinger kan lett brukes for å korrigere skjevheter i lenking, ut fra f.eks. kjønn, yrke eller geografi.

Oppsummering

Historisk befolkningsregister er et stort puslespill der 60 mill. personforekomster beskriver 6,6 mill. personer i perioden 1801-1920. Dette utføres med maskinelle metoder og i en stor dugnad. Maskinelt tas det store volumet av lette lenker og manuelle bidrag tar de vanskelige tilfellene og er en kvalitetssikring av hele registeret. Manuelle bidrag bidrar også til veldig høy lenkingsgrad i noen områder som gir innsikt i hva som er mulig å oppnå.

Befolkningsregisteret er et autoritetsregister som gjør det mulig å dokumentere historiske personer fra den vanlige befolkningen på en helt ny måte. Det er ønskelig at HBR-ID brukes i flest mulig omtaler av historiske personer i tekster og presentasjoner. Registeret er en forskningsinfrastruktur som utvider Folkeregisteret tilbake til 1801 og kan kombineres med moderne registerdata. Det vil bli brukt i en rekke fagområder.

Takk

Forfatterne takker de frivillige bidragsyterne involvert med å bygge HBR i tillegg til alle organisasjonene som har bidratt til HBR fra Nasjonalarkivet, SSB, Folkehelseinstituttet, UiT Norges arktiske universitet, Nasjonalbiblioteket, Norges Handelshøyskole. Kjell Inge Tomren takkes for kommentarer til artikkelen. Vi takker også Norges Forskningsråd for bevilgningen til Historical Registers, prosjektnummer 322231.

Referanser

Histreg, nettstedet for dugnaden. <https://www.histreg.no/> Besøkt 15.3.2026.

Holden, Lars, Gunnar Thorvaldsen og Torkel Rønold Bråthen. 2012 «Historisk befolkningsregister og DNF 1814.» Heimen 49: 399-414. DOI: 10.18261/ISSN1894-3195-2012-04-04

Holden, Lars, Svetlana Boudko og Bjørn Fjellvoll. 2025 «Historisk befolkningsregister som et autoritetsregister for personer og verktøy for lokalhistorisk forskning.» Heimen 62(4) DOI: 10.18261/heimen.62.4.4

Holden, Lars; Boudko, Svetlana and Fjellvoll, Bjørn. Norwegian Historical Population Register, 1801- present, Historical Life Course Studies, 16, 2026. DOI: 10.52024/hlcs25461

Holden, Lars, Svetlana Boudko og Gunnar Thorvaldsen. 2022 «Lenking og kobling i Historisk befolkningsregister.» Heimen 57(3): 216-229. DOI: 10.18261/issn1894-3195-2020-03-04

Thorvaldsen, Gunnar og Lars Holden. 2023 “The development of historical databases in Norway. A historiography.” Historical Life Course Studies, 13 <https://hlcs.nl/article/view/14315> DOI: 10.51964/hlcs14315

Thorvaldsen, Gunnar, Hilde Leikny Sommerseth og Lars Holden. 2020 «Anvendelser av Norges historiske befolkningsregister Heimen» 57(3):230-243. DOI: 10.18261/issn.1894-3195-2020-03-05

ⁱ <https://www.danishfamilysearch.dk/>

ⁱⁱ https://en.wikipedia.org/wiki/DeCODE_genetics

ⁱⁱⁱ Landslaget for lokalhistorie, wikipedia https://no.wikipedia.org/wiki/Landslaget_for_lokalhistorie

^{iv} Lokalhistorielag, Lokalhistoriewiki <https://lokalhistoriewiki.no/Historielag>

^v <https://home.nr.no/~holden/HBR-statistikk.pdf> besøkt 1.4.2026

^{vi} <https://home.nr.no/~holden/HBR-kilder.pdf> besøkt 1.4.2026